

МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ІЗ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Стаття присвячена проблемі формування моделі професійної діяльності фахівця із харчових технологій та моделі його особистості. Виокремлено сучасні підходи до формування такої моделі. Обґрунтовано особливості підготовки майбутніх фахівців із харчових технологій до професійної діяльності за умови реалізації дуальної форми здобуття освіти. Визначено, що майбутній фахівець із харчових технологій під час навчання повинен оволодіти комплексом організаційних та технологічних заходів для подальшого їх застосування у професійній діяльності, підвищення ефективності функціонування підприємств харчової промисловості, засвоїти шляхи контролю за якістю харчової продукції, основні методи розрахунку потреб у матеріальних, трудових і фінансових ресурсах.

Професійна діяльність розглядається як форма прояву активності суб'єкта, основа для розвитку його особистості, що надає можливість задовольнити потреби, розкрити різноманітні здібності. До особливостей професійної діяльності віднесено: необхідність спеціальної підготовки, чітко поставлені мету та завдання, організаційні, економічні, правові й технологічні чинники.

Структура професійної діяльності фахівця визначена складною, динамічною, багатокомпонентною системою, що має власну специфіку й структуру та передбачає соціальні, психологічні, професійні аспекти. Вона відображає: типові завдання (стратегічні цілі та планування діяльності) та функції діяльності (оперативні й тактичні цілі, стан поточного виконання завдань). Дослідження структурних елементів діяльності фахівця надає можливість розробити дієву модель його професійної діяльності та організувати на належному рівні підготовку здобувачів освіти за дуальною формою здобуття освіти. Наголошується, що модель професійної діяльності фахівця з харчових технологій є комплексним, інтегративним поняттям, яке надає можливість уточнити сутність та структуру його діяльності. Вона слугує основою для побудови моделі особистості фахівця та визначає вимоги до дуального освітнього процесу.

У статті наводиться розроблена авторами модель професійної діяльності фахівця з харчових технологій на основі впровадження й реалізації дуальної форми здобуття освіти.

Ключові слова: дуальна освіта, фахівець із харчових технологій, модель професійної діяльності.

Масштабні трансформації соціально-економічної системи держави зумовлюють потребу у модернізації освітнього середовища. У сучасних умовах актуалізується низка завдань щодо підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, оновлення кадрового потенціалу українського суспільства та посилення практичної спрямованості вищої освіти [1]. Освітні завдання визначаються конкретними історичними умовами життєдіяльності суспільства. Їх вирішення потребує залучення нових моделей навчальної діяльності, оновлення методів моніторингу якості освіти, спонукає до зміни співвідношення державного та недержавного впливу на розвиток вищої освіти, налагодження взаємодії між державою, закладами освіти й суб'єктами господарювання як соціальними партнерами [11, с. 102–103].

Метою статті є дослідження моделі професійної діяльності майбутнього фахівця з харчових технологій за дуальною формою здобуття освіти.

Рада Європи, Міжнародний департамент стандартів, ЮНЕСКО визначають спрямованість змісту сучасної освіти на саморозвиток особистості, мобільність, креативність, комунікативність та високий рівень компетентності фахівців [4, с. 30].

Науковець В. Биков відзначає, що система підготовки сучасного фахівця розвивається й вдосконалюється залежно від потреб держави й ринку праці у розвитку робочої сили, її продуктивності та має задовольняти два концептуальні виміри освітніх цілей – широкий та вузький [3, с. 58]. У широкому вимірі призначення освіти полягає у забезпеченні всебічного та гармонійного розвитку людини, її інтелектуального потенціалу, соціально позитивних моральних та духовних якостей. У вузькому сенсі – освіта формує професійну компетентність і професіоналізм фахівців для певної галузі виробництва [3, с. 58–59]. Акцентуючи увагу на різноманітності освітніх цілей, В. Биков доводить, що всі вони забезпечують належні умови для гармонійного розвитку особистості, її активної участі у соціальній та економічній діяльності суспільства, є дієвими факторами формування професійної компетентності, загальнолюдських та загальнокультурних цінностей [3, с. 59–60]. Погоджуючись із цією думкою, вважаємо формування професійної компетентності майбутніх фахівців стратегічною метою освітнього процесу, оскільки компетентність є якісною, інтегративною характеристикою, що забезпечує здатність до успішного виконання виробничих дій, операцій, технологічних функцій [20, с. 87–88].

Динаміка зміни основних освітніх завдань залежить від швидкості модернізації економічної структури сучасного суспільства, темпів розвитку різних галузей народного господарства. Саме вимоги виробничого середовища й потреби ринку праці зумовлюють основні завдання, що стоять перед закладами вищої освіти. Це стосується й вимог до підвищення якості підготовки фахівців із харчових технологій [15, с. 241–243].

Харчова промисловість України є провідною структуро-формуючою і стратегічно важливою галуззю народного господарства, здатною забезпечити потреби не тільки вітчизняного (внутрішнього), але й світового ринку [18, с. 193].

Якісна підготовка фахівців із харчових технологій до професійної діяльності, забезпечення ринку праці конкурентоспроможними спеціалістами, задоволення вимог потенційних роботодавців та освітніх потреб самих студентів є основними викликами на запити сьогодення. Серед способів реалізації означених завдань вбачаємо залучення кращих світових практик та освітніх моделей, серед яких дуже актуальною є впровадження дуальної форми здобуття освіти, що визначає практичну спрямованість освітнього процесу та професійної підготовки фахівців [10, с. 340]. Саме дуальна форма здобуття освіти забезпечує адаптацію студентів до першого робочого місця, забезпечує їх готовність до роботи за фахом, частково компенсує відсутність досвіду самостійної професійної діяльності у випускників освітніх установ, мотивує їх до подальшого підвищення освітньої кваліфікації й перекваліфікації [4, с. 32–33]. Здобувачі освіти повинні одержати не тільки необхідні знання чи навички, але й навчитись їх використовувати під час виконання виробничих дій чи операцій. Від цього залежить, чи стануть у майбутньому вони професійно грамотними та конкурентоспроможними фахівцями [21, с. 105].

У змісті терміна “фахівець із харчових технологій” визначено особу, що має право займатися професійною діяльністю у сфері харчового виробництва й управління якістю та безпечністю харчових продуктів [18, с. 194].

Майбутній фахівець із харчових технологій під час навчання повинен оволодіти комплексом організаційних та технологічних заходів для подальшого їх застосування у професійній діяльності, підвищення ефективності функціонування підприємств харчової промисловості; засвоїти основні методи контролю за якістю харчової продукції, розрахунку потреб у матеріальних, трудових і фінансових ресурсах [18, с. 195]. Складність цієї професії, високі вимоги до фахівців із харчових технологій з боку суспільства ставлять перед закладами вищої освіти завдання забезпечення високого рівня професійної компетентності, конкурентоспроможності й мобільності випускників спеціальності 181 “Харчові технології”. Тобто організація такого рівня їх підготовки, що передбачає максимальне наближення освітнього процесу до умов та реалій виробництва. Тому у сучасних умовах основними завданнями дуальної підготовки фахівців із харчових технологій постають:

- озброєння здобувачів освіти фундаментальними теоретичними знаннями і практичними вміннями, широким професійним світоглядом, необхідними для успішного виконання професійних завдань, випуску продукції належної якості;

- формування у майбутніх спеціалістів широкої громадянської та соціокультурної компетентності, моральних і етичних цінностей, готовності вибудовувати професійну діяльність відповідно до запитів і потреб суспільства;

- вироблення вмінь швидко адаптуватися до змін та вимог ринку харчової продукції, враховуючи динаміку його розвитку і зміни споживацьких уподобань;

- забезпечення різних галузей переробної промисловості спеціалістами, здатними до освоєння сучасних технологій, оновлення асортименту продукції;

- мотивація майбутніх фахівців до саморозвитку, самореалізації, успішної виробничої діяльності [10, с. 340–343].

Вище перераховані освітні завдання є співзвучними із завданнями формування професійної компетентності майбутніх фахівців із харчових технологій. Разом з тим структура їхньої професійної діяльності має враховувати специфіку розвитку галузі харчового виробництва, особливості функціонування окремих підприємств, розкривати реалії виробничого процесу та вимоги потенційних працедавців до компетентності випускників закладів освіти [14, с. 63–64].

Серед різних країн світу Україна має сприятливий природно-ресурсний та експортний потенціали для розвитку харчової продукції, великий внутрішній ринок споживачів харчових послуг. Разом із тим вітчизняна харчова промисловість зазнає значних збитків через недостатню реалізацію готової продукції на світовому ринку, високу конкуренцію з іншими європейськими країнами. Для подолання негативних тенденцій та стабілізації становища у харчовій промисловості великого значення набувають питання підготовки фахівців високої кваліфікації, здатних до швидкої адаптації та якісного виконання різноманітних професійних завдань і виробничих функцій. Саме тому в Україні відбувається якісне переосмислення змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з харчових технологій та оновлення моделей їхньої професійної діяльності. За цих умов особливої актуальності набуває дуальна форма здобуття освіти [6].

Орієнтація на модель професійної діяльності фахівця з харчових технологій та модель його особистості за дуальною формою здобуття освіти дає змогу розробити дуальний план навчання, внести відповідні зміни в освітньо-професійні програми, стандартизувати вимоги держави, потенційних працедавців, суспільства до професійної компетентності майбутніх фахівців, вдосконалити систему підготовки студентів у закладі освіти та на базі підприємств, наповнити освітній процес відповідним змістовим та технологічним забезпеченням [19, с. 11–12]. Особливого значення набувають питання інтеграції навчальної та виробничої складових частин освітнього процесу, сутності професійної діяльності майбутнього фахівця з харчових технологій, зміст його функціональних обов'язків [20, с. 87]. Аналіз наукових праць засвідчує, що поняття “модель” є багатоаспектним та вивчається вітчизняними і зарубіжними дослідниками. Воно набуває усе більшого поширення у сучасній освіті, науці [16, с. 102].

Дослідники, педагоги-практики активно розробляють моделі професійної діяльності фахівців різних галузей знань [8, с. 14]. Незважаючи на значну кількість праць, у педагогічній науці не існує єдиного визначення самого поняття “модель”. Найбільш узагальненим, на нашу думку, є визначення “моделі” як структурованої й матеріально реалізованої системи дослідження, що є засобом сприйняття інформації [5, с. 74–75]. Саме “модель” дає можливість виявити взаємозв’язок між структурними компонентами певного досліджуваного феномену [20, с. 90].

Під моделлю будемо розуміти організаційну систему, дослідження якої дає інформацію про реальні або уявні компоненти, елементи, об’єкти чи процеси [2, с. 108].

У контексті нашого дослідження проведемо аналіз особливостей професійної діяльності фахівця з харчових технологій в умовах реалізації дуальної освіти та моделі його особистості. Оскільки дуальна форма здобуття освіти тільки впроваджується у навчальних закладах України, а моделювання професійної діяльності фахівців з харчових технологій знаходиться у стадії розроблення, виникають певні труднощі під час побудови самої дуальної моделі професійної підготовки майбутніх фахівців [15, с. 242–243]. На основі зарубіжного досвіду дуального освітнього процесу, теоретичних основ наукових досліджень, реалій виробничого навчання, аналізу вітчизняного й міжнародного законодавства з означеної проблеми нами виокремлені освітні моделі, які покладено в основу проектування моделі професійної діяльності фахівця з харчових технологій та моделі його особистості.

Модель особистості фахівця з харчових технологій у сучасній науці розглядається як опис сукупність якостей та властивостей працівника, необхідних для успішного виконання виробничих функцій, його самонавчання, саморозвитку й самовиховання [5, с. 75–76]. Аналізуючи структуру моделі фахівця, Г. Гайдук відзначає професійно важливі та соціально необхідні компетентності, що впливають на ефективність і продуктивність діяльності, забезпечують контролюючу функцію, легко діагностуються, забезпечують можливість втручання й корекції [5, с. 79]. У структурі моделі фахівця сучасні науковці виокремлюють соціальні, психологічні та професійні аспекти [13, с. 6–7]; професійні та соціальні компетентності [15, с. 242], професійно-необхідні й соціально-значущі якості особистості, управлінські компетентності, креативне мислення, спрямованість особистості на саморозвиток, самонавчання [12, с. 52].

Модель професійної діяльності фахівця з харчових технологій – це комплексне, інтегративне поняття, що включає такі структурні елементи як “діяльність” та “професійна діяльність” та надає можливість уточнити їх сутність і характеристику. У науковій літературі поняття “діяльність” розглядається у філософському, соціологічному, психологічному й педагогічному аспекті. Аналіз філософських аспектів діяльності призводить до розуміння необхідності та прагнення особистості до самореалізації й саморозвитку через цілеспрямоване виконання дій. Соціологічні механізми діяльності визначають ступінь залучення індивіда до виконання дій відповідно до встановлених порядків, соціальної значущості, власної ролі у соціумі. Психологічне розуміння діяльності визначає ставлення людини до дійсності, роль психічного (емоцій, спостереження, пізнання, досвіду, операційних навичок) у виконанні певних дій. Особливе місце посідає професійний аспект, що визначає діяльність як основу для розвитку особистості, оволодіння професією [13, с. 12–16]. Дефініція “діяльність” характеризується як: активна взаємодія людини з об’єктивним світом, що сприяє перетворенню дійсності для задоволення власних потреб [13, с. 15], специфічний спосіб перетворення природи, що стає об’єктом діяльності людини [17, с. 126]. Серед різних видів діяльності особливе місце займає “професійна”. Цей вид діяльності вирізняється від інших такими особливостями:

- необхідністю попередньої спеціальної підготовки, певним рівнем інтелектуального та розумового розвитку, що забезпечують успішність цієї діяльності;
- чітко визначеною метою та завданнями, серед яких формування системи знань, вмінь, навичок, здібностей майбутнього фахівця;
- регламентованими організаційними, економічними, правовими й технологічними чинниками, що певною мірою залежать від характеру взаємовідносин у трудовому ціннісних уявленнях особистості;
- психологічною готовністю, установкою особистості на виконання конкретних виробничих дій чи операцій [13, с. 16; 17, с. 127–131].

Професійна діяльність також характеризується низкою закономірностей:

- взаємозв’язками між діяльністю фахівця та законами розвитку суспільства, знаннями про механізми дії цих законів;
- зміною психічних процесів (увага, пам’ять, мислення) та факторів (мотивація, наполегливість, воля, ціннісні орієнтації, особистісні установки, фізіологічні характеристики), що визначають інтенсивність, тривалість і спрямованість праці індивіда;
- індивідуальними особливостями характеру, темпераменту, поведінки людини [9, с. 42–43].

Структура професійної діяльності фахівця певного профілю є складною, динамічною, багатоконечною системою, що має власну специфіку та структуру [13, с. 17–18]. Вона відображає: типові завдання (стратегічні цілі та планування діяльності) та функції діяльності (оперативні й тактичні цілі, стан поточного виконання завдань), зміст яких визначається особливостями виробничої галузі (підгалузі), характером економічної діяльності суб’єкта господарювання [13, с. –18], специфікою та видом професійної діяльності, необхідністю набуття відповідних знань, умінь та навичок [12, с. 52]. Одним з структурних компонентів професійної діяльності також виступають проблеми, які фахівець розв’язує на робочому місці [8, с. 14].

Модель професійної діяльності фахівця за дуальною формою здобуття освіти характеризує зміст, форму, особливості й динаміку діяльності; надає можливість визначити обсяг знань, вмінь, навичок, необхідних для успішного виконання виробничих дій; є орієнтиром для організації дуального освітнього процесу; відображає основні завдання з формування професійної компетентності здобувачів освіти. Саме модель професійної діяльності фахівця та модель його особистості слугує орієнтиром для впровадження дуального навчання та його елементів при підготовці здобувачів освіти [7 с. 72–74]. Варто погодитись із думкою С. Сошенко, яка вважає, що модель професійної діяльності фахівця упорядковує зміст його діяльності та професійні характеристики, визначає шляхи організації освітнього процесу відповідно до завдань та функцій виробничого процесу, забезпечує належну професійну підготовку [8, с. 13–15]. Серед важливих складників моделі професійної діяльності фахівця разом з С. Сошенко, Т. Поясок відзначаємо готовність молодих спеціалістів до виконання виробничих завдань, професійних обов'язків та функцій, здатність вирішувати проблемні ситуації [8, с. 15].

Аналіз особливостей професійної діяльності фахівця дозволяє дійти висновку, що вони забезпечують такий науково й дидактично обґрунтований вибір форми здобуття освіти та особистісний розвиток майбутнього фахівця, який би максимальною мірою відповідав його потребам, вимогам роботодавця й суспільним очікуванням та дозволив би у майбутньому успішно виконувати завдання і функції цієї діяльності [16, с. 102–103].

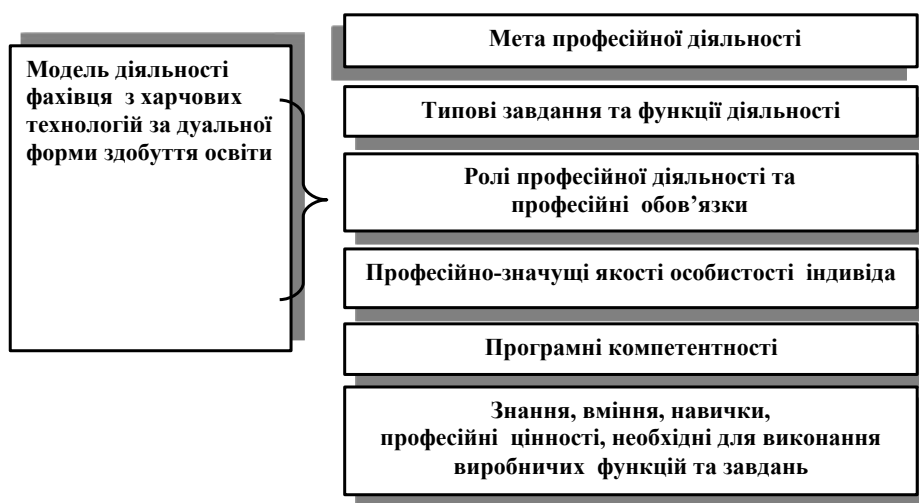

Рис. 1. Модель професійної діяльності фахівця із харчових технологій за умови реалізації дуальної форми здобуття освіти

Висновки. Цілісна модель професійної підготовки фахівця з харчових технологій містить систематизовану певним чином сукупність типових завдань, функцій, професійних обов'язків, визначає орієнтири, якими має послуговуватися вища школа під час реалізації дуальної форми здобуття освіти, тим самим забезпечуючи умови для успішної професійної діяльності фахівців. Перспективи подальшого наукового дослідження пов'язуємо з детальним обґрунтуванням структури професійної діяльності фахівця з харчових технологій, проектуванням моделі його професійної підготовки.

Використана література:

1. Андрейців І. Що таке дуальна освіта і навіщо вона українцям. *Українська правда*. Київ. 2017. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/02/16/222630/> (дата звернення: 21.03.2021).
2. Батечко Н.Г. Підготовка викладачів вищої школи в умовах магістратури: теоретико-методологічні засади. Київ : Едельвейс, 2014. 708 с.
3. Биков В.Ю. Навчальне середовище сучасних педагогічних систем. *Професійна освіта: педагогіка і психологія. Україно-польський журнал*. Вид. IV. Ченстохова : Видавництво Вищої педагогічної школи у Ченстохові, 2004. С. 59–80.
4. Вем'ян В.Г., Тер-Ованес'ян В.Г. Дуальна форма професійної освіти як умова ефективного рішення завдань модернізації освіти. *Психологія : реальність і перспективи : збірник наукових праць*. Рівне, 2015. Вип. 5. С. 29–34.
5. Гайдук Г. Модель структурної організації професійної толерантності педагога. *Психологічні перспективи*. 2018. №. 32. С. 73–85.
6. Григор'єва Н.В., Швець Н.А. Модель підготовки спеціалістів в умовах дуального навчання. *Современные проблемы науки и образования*. URL: <https://science-education.ru/ru/article/view?id=25763> (дата звернення 17.03.2021 р.).
7. Зінченко В.О. Теоретичні основи побудови моделі сучасного фахівця. *Науковий вісник ЛНУ*. 2009. 74 с.
8. Методичні вказівки щодо семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни “Моделювання діяльності сучасного викладача” для аспірантів денної форми навчання за напрямом 015 – “Професійна освіта” / укладач канд. пед. наук, доц. С. М. Сошенко та ін. Кременчук, 2018. С. 13–15.
9. Моделювання діяльності фахівця: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів / В.М. Ковальчук та ін. Івано-Франківськ. Видання Прикарпат. нац. ун-ту. ім. В. Стефаника, 2016. 50 с.

10. Овсиенко Л.В., Зимина И.В., Есенина Е.Ю. Дуальное обучение как важный фактор повышения инвестиционной привлекательности региона.–*Вестник Казанского технологического университета*, 2014.–Т. 17. № 5. С. 339–344.
11. Олексін Ю.П., Якубовська С.С. Педагогічна супервізія як елемент індивідуалізації дуального навчання. Молодь і ринок, 2019. № 4.1 (56.1). С. 102–105.
12. Пономарьов О.С., Серета Н.В., Чеботарьов М.К. Моделирование деятельности фахівця. Харків : НТУ “ХПІ”, 2015. 58 с.
13. Сабатовська І.С., Кайдалова Л.Г. Моделирование деятельности фахівця : навчальний посібник. Харків, 2014. 180 с.
14. Сидакова Л.В. Сущность и основные признаки дуальной модели обучения.–*Образование и воспитание*. 2016. № 2. С. 62–64.
15. Слозанська Г.І. Доцільність застосування моделювання професійної діяльності у підготовці майбутніх фахівців ВНЗ. *Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженні молодих вчених* : матеріали V Міжнародної наук.- практ. конференції, м. Київ, 1 жовтня 2016 р. Київ, 2016. С. 241–243.
16. Столяренко О.В. Моделирование педагогической деятельности у підготовці фахівця : навч.-метод. посібник. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. 196 с.
17. Файер О.А. Поняття професійної діяльності та її структурні елементи. *Університетські наукові записки*. 2009. № 3. С. 126–131.
18. Шерман Е.М. Організаційно-економічний механізм розвитку підприємств харчової промисловості: дис. канд. ек. наук. М-во освіти і науки України. Херсонський національний технічний Університет. Херсон. 2015. 247 с.
19. The implementation of the specialized-education model at the present stage / G. Imashev et al. *Ad Alta-Journal of Interdisciplinary Research*. 2020. Vol. 10/01 (X). P. 10–13.
20. Kravchenko O., Starova T., Nykyforov R. World models of dual education and features or their functioning. *AD ALTA: journal of interdisciplinary research*. 2021. Vol. 11/01 (XV). P. 87–91.
21. Kulalaieva N., Leu S. Dual education as a tool for assurance the education of sustainable development. *The International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*. 2019. № 6–(2). P. 104–115. DOI: 10.5604/01.3001.0013.6847.

References:

1. Andrejciw I. (2017) Shho take dualna osvita i navishho vona ukrayincyam [What is dual education and why it is for Ukrainians]. *Ukrayinska pravda*. Kyiv. Available at: life.prawda.com.ua/society/2017/02/16/222630/ (accessed 21.03.2021). [in Ukrainian].
2. Batechko N.H. (2014) Pidhotovka vykladachiv vyshchoi shkoly v umovakh mahistratury: teoretyko-metodolohichni zasady [Training of higher school teachers in the conditions of master’s degree: theoretical and methodological principles]. Kyiv : Edelweis, 708. [in Ukrainian].
3. Bykov V.Yu. (2004) Navchalne seredovyshche suchasnykh pedahohichnykh system [Learning environment of modern pedagogical systems]. *Profesiina osvita: pedahohika i psykholohiia*. Ukraino-polskyi zhurnal. Vol. IV. Chenstokhova : Vyd-vo Vyschoi pedahohichnoi shkoly u Chenstokhovi, 59–80. [in Ukrainian].
4. Vemyan V.G., Ter-Ovanesyan V.G. (2015) Dualna forma profesijnoyi osvity yak umova efektyvnogo rishennya zavdan modernizatsiyi osvity [Dual form of vocational education as a condition for effective solution of problems of modernization of education]. *Psyhologiya : realnist i perspektyvy* : zb. nauk. pr. Rivne, no. 5, 29–34. [in Ukrainian].
5. Haiduk H. (2018) Model strukturnoi orhanizatsii profesiinoi tolerantnosti pedahoha [Model of structural organization of professional tolerance of a teacher]. *Psyhologichni perspektyvy*, no. 32, 73–85. [in Ukrainian].
6. Grigoreva N.V., Shvets N.A. Model podgotovki spetsialistov v usloviyah dualnogo obucheniya [Model of training of specialists in conditions of dual education]. *Sovremennyye problemy nauki i obrazovaniya*. Available at: <https://science-education.ru/ru/article/view?id=25763> (accessed 17.03.2021–p.). [in Russian].
7. Zinchenko V.O. (2009) Teoretychni osnovy pobudovy modeli suchasnoho fakhivtsia [Theoretical bases of construction of model of the modern expert]. *Naukovyi visnyk LNU*, 74. [in Ukrainian].
8. Metodychni vkazivky shchodo seminarshykh zaniat ta samostiinoi roboty z navchalnoi dystsyplyny “Modeliuvannya diialnosti suchasnoho vykladacha” dlia aspirantiv dennoi formy navchannia za napriamom 015 – Profesiina osvita (2018) [Methodical instructions on seminars and independent work on the subject Modeling the activities of a modern teacher] / Ukladach kand. ped. nauk, S. M. Soshenko. Kremenichuh, 2018. [in Ukrainian].
9. Modeliuvannya diialnosti fakhivtsia: metodychni rekomendatsii dlia samostiinoi roboty studentiv (2016) [Modeling of the specialists activity: Methodical recommendations for independent work of students]–/–avt.-uporiad. V. M. Kovalchuk. Ivano-Frankivsk. Vyd. Prykarp. nats. un-tu. im. V. Stefanyka, 50. [in Ukrainian].
10. Ovsienko L.V., Zimina I.V., Esenina E.Y. (2014) Dualnoe obuchenie kak vazhnyy faktor povysheniya investitsionnoy privlekatel’nosti regiona [Dual education as an important factor in increasing the investment attractiveness of the region]. *Vestnik Kazanskogo tekhnologicheskogo universiteta*, no. 17/5, 339–344. [in Russian].
11. Oleksin Yu.P., Yakubovska S.S. (2019) Pedahohichna superviziia yak element indyvidualizatsii dualnogo navchannia [Pedagogical supervision as an element of individualization of dual learning]. *Molod i rynek*, no. 4.1 (56.1), 102–105. [in Ukrainian].
12. Ponomarov O.S., Sereta N.V., Chebotarov M.K. (2015) Modeliuvannya diialnosti fakhivtsia [Modeling the activities of a specialist]. *Khrkov: NTU*, 58. [in Ukrainian].
13. Sabatovska I.S., Kaidalova L.H. (2014) Modeliuvannya diialnosti fakhivtsia [Modeling the activities of a specialist]: navch. posibnik. Kharkiv, 180.
14. Sidakova L.–V. (2016) Sushchnost y osnovnie pryznaky dualnoi modely obuchenya [The essence and main features of the dual learning model]. *Obrazovanie i vospitanie*, no. 2, 62–64. [in Russian].
15. Slozanska G.I. (2016) Docilnist zastosuvannya modelyuvannya profesijnoyi diialnosti u pidgotovci majbutnix fakhivciv VNZ [Expediency of application of modeling of professional activity in preparation of future experts]. *Aktualni problemy гуманітарних наук u doslidzhenni molod’x vchenykh: materialy V Mizhnar. nauk.- prakt. int.-konf.*, Kiev, 241–243. [in Ukrainian].
16. Stoliarenko O.V. (2015) Modelyuvannya pedahohichna diialnosti u pidhotovtsi fakhivtsia [Modeling of pedagogical activity in specialist training]: navch.-method. posibnik, Vinnytsia, 196. [in Ukrainian].
17. Faier O.A. (2009) Poniattia profesiinoi diialnosti ta yii strukturni elementy [Modeling of pedagogical activity in specialist training]. *Universytetski naukovyi zapysky*, no. 3, 126–131. [in Ukrainian].
18. Sherman Ye.M. (2015) Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm rozvytku pidpriemstv kharchovoi promyslovosti: dys. kand. ek. nauk. M-vo osvity i nauky Ukrainy [Organizational and economic mechanism of development of enterprises of food industry: dis. Cand. ek. Science]. *Khersonskyy natsionalnyi tekhnichnyi Universytet*. Kherson, 247. [in Ukrainian].

19. The implementation of the specialized-education model at the present stage / G. Imashev et al. *Ad Alta-Journal of Interdisciplinary Research*. 2020. Vol. 10/01 (X), 10–13.
20. Kravchenko O., Starova T., Nykyforov R. (2021). World models of dual education and features or their functioning. *AD ALTA: journal of interdisciplinary research*, vol. 11/01 (XV), pp. 87–91.
21. Kulalaieva N., Leu S. (2019) Dual education as a tool for assurance the education of sustainable development. *The International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, no 6–(2), 104–115. DOI: 10.5604/01.3001.0013.6847.

Kravchenko O. L. The model of professional activity of a food technology specialist and the model of his personality in the dual form of education

The article is devoted to the problem of forming a model of professional activity of a food technology specialist and a model of his personality. Modern approaches to the formation of such a model are highlighted. The peculiarities of training future food technology specialists and professional activity under the assumption of realization of a dual form of education are substantiated. It is determined that during training the future specialist in food technology should master a set of organizational and technological skills for their further use in professional activities, increase the efficiency of the food industry, learn the ways to control the quality of food, basic methods of calculating material, labor, and financial resources.

Professional activity is considered as a form of manifestation of the subject's activity, the basis for the development of his personality, which provides an opportunity to satisfy the requirements and to reveal various abilities.

The structure of the professional activity of a specialist is defined by a complex, dynamic, multi-component system that has its own specific features and structure and it provides social, psychological, and professional aspects. It reflects typical tasks (strategic goals and activity planning) and activity functions (operational and tactical goals, the state of current tasks). The study of the structural elements of the specialist has the opportunity to develop an effective model of his professional activity and at the appropriate level organize the training of students in the dual form of education. It is emphasized that the model of professional activity of a food technology specialist is a complex, integrative concept, which provides an opportunity to clarify the essence and structure of his activity. It serves as a basis for building a model of the specialist's personality and determines the requirements for the dual educational process.

The article deals with the model of professional activity of a food technology specialist developed by the authors and the model of his personality on the basis of implementation and realization of the dual form of education.

Key words: dual education, food technology specialist, model of professional activity.